

## A szerencsétlenség mint Istenhez vezető út Simone Weil gondolkodásában

### Kivonat

Simone Weil élete nem más, mint egy misztikus aszkéta tanúságtétele. Mintha az életének célja lett volna az, hogy a szenvedők iránti együttérzés miatt ő maga is szenvedjen. Nem véletlen, hogy filozófiája, hite szerint a legmélyebb szenvedésben, a szerencsétlenségben tapasztaljuk meg igazán Isten szeretetét. Egyedi módon mutat rá arra, hogy a szerencsétlenség által nagyon sok ember részesül Krisztus keresztjében – így pedig Isten szeretetében.

### Szerencsétlenség

A szerencsétlenség egyedi helyet foglal el a szenvedések birodalmában. Ha a szenvedés tartós, akkor az már szerencsétlenséggé alakult át. Ez az állapot azonban több a fizikai fájdalomnál. A valódi szerencsétlenség egy végzetes csapás, amely egy ember életének minden területére kiterjed. Így egyszerre érinti a társadalmi, a lelki és a testi vonatkozásokat. A társadalmi faktort kivételesen hangsúlyozza Simone Weil. Valószínűleg azért, mert a szerencsétlenség eszköz lehet arra, hogy az „ént”, azaz az autonóm szubjektumot eltörölje – majd pedig elvezesse Istenhez. Erről azonban majd később lesz szó.<sup>1</sup>

Most még maradjunk a szerencsétlenség főbb hatásánál, mert ezen keresztül körvonalazódik annak fogalma. Amint már említettem, a szerencsétlenség az életnek minden területét érinti. Simone Weil röviden így írja le a szerencsétlenség főbb hatását:

„Megszállja és örökre megjelöli a lelket, belesütve a bélyeget, mely egyedül az övé: a rabszolgaság bélyegét. A rabszolgaság, ahogy azt a rómaiak gyakorolták, nem egyéb, mint a szerencsétlenség egyik legtisztább megjelenési formája.

---

<sup>1</sup> Weil, Simone: Szerencsétlenség és istenszeretet. Ford. Pilinszky János. In: *Uő: Ami személyes, és ami szent (válogatott írások)*. Szerkesztette Reisinger János. Vigília Kiadó, Budapest 1983, (49–67.) 51.; Ld. Még Weil, Simone: *Jegyzetfüzet*. Ford. Bárdos László és Jelenits István. Új Ember, Budapest 2003, 94–99.

A régiek, kik ismerték a problémát, találóan mondták: azon a napon, amikor rabszolgává lesz valaki, elveszti lelke felét.”<sup>2</sup>

Az ember valósággal megszűnik létezni. Egyszerűen lealacsonyodik az anyag szintjére. Valósággal nevetségessé teszi az embert, mert a szerencsétlenség nevetség. Ennek veszélye és lehetősége pedig állandóan fennáll. Ez a szükségszerűség törvényei miatt van így. De ettől függetlenül elképesztő, hogy Isten mekkora hatalmat adott a szerencsétlenségnek, az életünk e nagy titkának.<sup>3</sup> A hatalma abból származik, hogy milyen hatásai vannak az emberre. De ezeken a hatásokon keresztül a szerencsétlenség Isten eszköze, hogy magához vezessen minket. Hogyan? A dekreáció által, mert ennek legfőbb eszköze a szerencsétlenség.<sup>4</sup>

## Dekreáció

A dekreáció röviden fogalmazva, az embernek az az önkéntes tette, amelyen keresztül magát nullára redukálja, megsemmisíti. Az embernek ezt Isten példája szerint kell tennie úgy, hogy őt imitálja. A dekreáció magának Istennek a lényegében leli megalapozottságát.<sup>5</sup> De hogyan lehet imitálni Istent? Vagy hogyan kell imitálni Istent? Simone Weil válasz helyett egy elméletet tár fel előttünk az istenségen belüli megosztottságról. Itt nem a keresztyén Szentháromság-tan elméletéről van szó, hanem Simone Weil egyedi isteni egység értelmezéséről. Továbbá Isten két arcáról, amely a teremtés során jelent meg. Ez a valóság a maga teljességében két valódi tökéletességet rejt magában: a szükségszerűséget és a szeretetet. Ebben a két isteni archán, ebben a dualizmusban és megosztottságban válik világossá a dekreáció.<sup>6</sup>

A teremtés önmagában Isten hatalmáról tesz bizonyosságot, hiszen a teremtés a létezés megalkotását jelenti, a lét kiterjesztését. Ezen belül pedig az örök törvények létrehozása is megtörtént. Azonban ez csak egyik oldala a teremtésnek. Isten mindenható, ezért azt cselekedhet, amit csak akar, azt teremthet, amit csak akar. Ezért

---

<sup>2</sup> Weil, Simone: Szerencsétlenség és istenszeretet, 49.; Vö. „A rabszolga ura szemében is, a magában is nem létező tárgy.” Weil, Simone: Ahol elrejklik az Isten (I). Ford. Reisinger János. *Vigilia* 43 (1978/6), (386–394.) 391.

<sup>3</sup> Weil, Simone: Szerencsétlenség és istenszeretet, 51–57.; Ld. még Simone Weil: Szerencsétlenség és istenszeretet II. Ford. Bende József. *Vigilia* 63 (1998/9), (676–688) 678.

<sup>4</sup> Vető Miklós: Simone Weil vallásos metafizikája. Ford. Bende József. L'Harmattan, Budapest 2005, 92–94.

<sup>5</sup> Weil, Simone: *An Anthology*. Ford. Siân Miles. Penguin Books, London 2005, 51–52.; Ld. még Vető Miklós: Simone Weil vallásos metafizikája, 25.

<sup>6</sup> Vető Miklós: Simone Weil vallásos metafizikája, 25.

nem nehéz neki a nem-létből létezést teremteni. De a nem-lét „könnyen kezelhető”, mert nem fejt ki semmiféle ellenállást, és Isten iránt semmiféle viszonyulása nincs. A probléma nem is ebben rejlik, hanem Isten tökéletességének gondolatában. Ha Isten tökéletes, akkor létehez nem lehet semmit hozzátenni és abból semmit elvenni. Isten a teremtés előtt „minden volt mindenben”. Teremtés után azonban létezik valami Istenen kívül. A teremtés előtt Isten a megváltozhatatlan tökéletességben nyugodott, most pedig sok szállal kapcsolódik a létezők valóságához, amit univerzumnak hívunk.<sup>7</sup>

Isten számára tehát a teremtés aktusa nem önkiterjesztést jelentett, hanem inkább lemondást és áldozatot. Isten a teremtés által lemondott arról, hogy hatalmát mindenütt gyakorolja, és megengedte, hogy rajta kívül más is létezzen. Részéről ez az igazi szeretet, mert megajándékozott minket a létezéssel. Létünk tehát önmagában Isten szeretetének jele. Simone Weil a szeretetet, Istennek e valóságát, arcát a teremtésben hozott áldozatával azonosítja.<sup>8</sup> A következő gondolatok ezt erősítik meg:

„A Teremtés Isten részéről nem önkíráadás, hanem a visszahúzódás cselekedete, a lemondásé. Isten és minden teremtmény: kevesebb, mint Isten egyedül. Isten elfogadta ezt a fogyatkozást. Kiüresítette magából a lét egy részét. Már istenségének ebben az aktusában kiüresítette magát: ezért mondja Szent János, hogy a Bárányt a világ teremtése óta megölik. Isten megengedte, hogy más dolgok is létezzenek, mint Ő, olyanok, melyek véghetetlenül kevesebbek nála. Teremtő aktusával megtagadta önmagát, miként Krisztus is azt hagyta ránk, hogy tagadjuk meg önmagunkat. Isten megtagadta magát a mi javunkra, hogy lehetőséget adjon, hogy mi is megtagadjuk magunkat érte. A válasz, a viszonzás – melynek elutasítása tőlünk függ – egyedül lehetséges igazolása a teremtő aktus esztelen szeretetének.”<sup>9</sup>

A kreáció Isten részéről tehát dekreáció, mert megtagadta önmagát. Az ember ezt kell imitálja. Hogyan? Nos, Isten azért ajándékozott meg minket az önállósággal, hogy mi a gondolkodás képességével szeretetből lemondjunk róla. Előbb

---

<sup>7</sup> Uo. 26.; Vö. „Létünk szövete, lényege minden pillanatban a szeretet, amelyet Isten áraszt felénk. Teremtő, éltető szeretete nem pusztán nagylelkűségének túláradása. Lemondás, áldozat is. Nemcsak a Passió, de maga a Teremtés is lemondás és áldozat Isten részéről. A Passió csak bevégezése annak. Isten már Teremtőként kiüresíti magát istenségéből.” Weil, Simone: Rendszertelen elmélkedések az istenszeretetről. Ford. Bende József. *Vigilia* 63 (1998/8), (562–567.) 562.

<sup>8</sup> A. Rebecca Rozelle-Stone és Lucian Stone: *Simone Weil and Theology*. Bloomsbury, London, New Delhi, New York, Sydney 2013, 68.

<sup>9</sup> Weil, Simone: Ahol elrejlük az Isten (I.), 389.

azonban tudomást kell vennünk arról, hogy mi önálló létezők vagyunk, akik rendelkezünk szabad akaratral. Ezt tudva éppen szabad akaratból kell lemondani az önálló, autonóm létről, és az énről. Az akaratunk mondja ki azt, hogy „én”. Ezt kell leromboljuk belülről.<sup>10</sup> Simone Weil így foglalja röviden össze a dekreációt:

„Semmit sem birtokolunk a világon – mivel a véletlen bármit elragadhat tőlünk –, hacsak azt a képességet nem, hogy így szólhatunk: én. Ezt kell odaadni Istennek, azaz kioltani. Egyetlen más szabad cselekedet sincs a hatalmunkban, csak ez az egy: az én eltörlése.”<sup>11</sup>

## A szerencsétlenség mint az Istenhez vezető út

Ahhoz, hogy valóban megértsük azt, hogy miképp lehet a szerencsétlenség az Istenhez vezető út, szükséges a dekreáció fogalmát jobban kibontani. Isten azért teremtett meg minket embereket, mert szeretett. A világ és annak rendszere eszköze a szeretetnek. Szintén szeretetből, Isten eltávolodott a világtól. Ez a távolság azonban maga a meghasonlás Isten és Isten között.<sup>12</sup> Ezt a távolságot Simone Weil a következőképpen magyarázza:

„Isten magát alkotva oly tökéletesen ismeri önmagát, amennyire száználmas módon mi ismerjük és tákoljuk össze a rajtunk kívül fekvő világot. De Isten mindenekelőtt szeretet, mindenekelőtt önmagát szereti. Ez a szeretet, ez a barátság Istenben magában, ez a Szentháromság. Az egyesített végtelenek között az isteni szeretet szorításában több van közelségnél; végzetlen a közelség, vagyis már azonosság van. De a teremtés, a Megtestesülés és a Kínszenvedés által Istenen belül végzetlen a távolság is. Tér és idő vaskos elemként végzetlen távolságot ver Isten és Isten közé.”<sup>13</sup>

Mind a távolság, mind az egység Isten erénye. E két erény a két formája ugyanannak a Szeretetnek, ki maga az Isten. Az Ő szeretetének fogalmához tartozik ez az egység. Így, „e végzetlen szeretet egyesítő erejének tökéletes megfelelője a végzetlen különállás, mit e szeretet legyőz és áthidal, s ami nem egyéb, mint maga a teremtés, kitergetve a tér és az idő teljességében, az anyag mechanikus nyerseségével ékelődve Krisztus és Atyja közé.”<sup>14</sup> Az ember úgy jön a képbe, hogy nyomora,

---

<sup>10</sup> Vető Miklós: Simone Weil vallásos metafizikája, 39–41.

<sup>11</sup> Simone Weil: Jegyzetfüzet, 94.

<sup>12</sup> Vető Miklós: Simone Weil vallásos metafizikája, 25–27.

<sup>13</sup> Weil, Simone: Szerencsétlenség és istenszeretet, 59.

<sup>14</sup> Uo. 58.

létezése által részesül az Atya és a Fiú közé vetett távolságnak. Ez a távolság egyesek számára valóban különélést jelent. De azok számára, akik szeretnek, annak ellenére, hogy fájdalmas a távolság, az a legfőbb jó. Ezért kell részesednünk abból a távolságból, amelyben Krisztus is részt vett. Ez a legértékesebb kincs a földön, amelyből részesülhetünk. A test azonban akadály, hogy Isten egészen az emberé legyen ezen a földön. Ezen a ponton jutunk el a szélsőséges szerencsétlenséghez, amely szinte maradéktalanul távolivá tesz minket Istentől. Ez pedig számunkra az egyetlen lehetőség a tökéletességre ezen a földön.<sup>15</sup> Ezeket a gondolatokat így fejezi ki Simone Weil:

„A Szentháromság és a Kereszt a kereszténység két pólusa, két lényeges igazsága. Az egyik tökéletes öröm, a másik tökéletes szerencsétlenség. Egyik és másik, valamint titokzatos egységük ismerete nélkülözhetetlen, de mi itt az emberi állapot révén végtelenül messze vagyunk a Szentháromságtól, magának a Keresztnek a lábánál. A Kereszt a mi hazánk.”<sup>16</sup>

Mind az egység, mind a távolság a szeretetnek a jele. Az ember a távolságot, azaz Isten visszavonulását, Krisztus tőle való végtelen távollétét kell utánozza és akkor részesedik a keresztben. De ez a részesedés nem olyan egyszerű, hisz ez is egy folyamat, amely a dekreáció része, a testnek pedig fontos része van a dekreációban. Először is azért, mert ezen keresztül tapasztaljuk meg a szenvedést, ezáltal pedig végességünket, lehatároltságunkat és teremtményi mivoltunkat. Így felismerjük, hogy Isten és közöttünk véghetetlen távolság van. A test Isten és ember között álló fal, amely akadályt jelent. De Simone Weil azt is mondja, hogy éppen a test által közeledhetünk Istenhez.<sup>17</sup> Hogyan? Úgy, hogy a szenvedés által a test eszköz lesz. Krisztus az anyag engedelmisségét állította az embernek példaként. Így az embernek fogadnia kell mindazt, amit a szükségszerűség hoz. Így jutunk vissza a szenvedéshez, a fájdalomhoz és a nyomorúsághoz. A szükségszerűség által minden ember részesül ezekben. E fájdalmak, szenvedések vagy éppen nehézségek arra szolgálnak, hogy megtapasztaljuk Isten szeretetét.<sup>18</sup> Ezért mondja Simone Weil, hogy szeretni kell Istent a rosszon keresztül.<sup>19</sup> Valójában a rossz nem is rossz-

---

<sup>15</sup> Weil, Simone: Szerencsétlenség és istenszeretet, 58–59.

<sup>16</sup> Weil, Simone: Szerencsétlenség és istenszeretet II., 679.

<sup>17</sup> Vincze Krisztián: A szenvedés realitása és méltósága Simone Weil filozófiájában. *Vigilia* 79 (2014/8), (589–597.) 594.

<sup>18</sup> Weil, Simone: Szerencsétlenség és istenszeretet, 61–63.

<sup>19</sup> Weil, Simone: Rendszertelen elmélkedések az istenszeretetről. 562.; Ld. még: Weil, Simone: Jegyzetfüzet, 126.

sz, hanem a szükségszerűség által Isten iránt való engedelmességnek a jele. A sok fájdalom, szenvedés során ez az engedelmisség gyökerezik meg bennünk.<sup>20</sup>

A fájdalom mellé azonban szükséges az öröm is. Az öröm által a világ szépsége hatol a lélekbe, a fájdalom által pedig a testbe. Az öröm önmagában nem elég, mert az nem teremt kapcsolatot a szükségszerűséggel. Ezt a fájdalmat tapasztaljuk meg. Mindkettő előtt ajtót kell nyitnunk ahhoz, hogy meghalljuk Isten hangjának rezdülését. Azonban így még nem jutunk el Istenhez.<sup>21</sup>

Ezért marad a nagy kérdés: hogyan jutunk el Istenhez? Mi egyszerűen nem vagyunk képesek túllépni a tér és idő végtelenjén, amely elválaszt bennünket Istentől. Ezért ő az, aki megteszi a nagy lépést úgy, hogy „tér és idő végtelenen kel át végtelenül végtelenebb szeretete, hogy megkeressen minket magának”.<sup>22</sup> Többször jön, amikor eljön az órája. Az embernek hatalmában áll elfogadni, vagy elutasítani a közeledését. „Ha nem fogadjuk, újra és újra jön, akár egy koldus, de akár egy koldus, egy napon majd Ő se jön többé.”<sup>23</sup> Ha befogadjuk, akkor egy kicsinyke magot ültet belénk, és aztán elmegy, mert nincs több dolga velünk. A mi dolgunk, hogy várjunk, és az igent ne tagadjuk meg, hanem döntsünk mellette. Ez azonban nem könnyű, hisz a mag, amelyet Isten belénk ültetett, fájdalmasan nő bennünk. Ha pedig valóban befogadtuk a magot, akkor segítjük annak a növekedését úgy, hogy irtjuk a gyomokat. Ez rendkívül nagy fájdalommal jár, mert a gyomok a húsunkból valók. Így pedig az irtás a műtéthez hasonló. A mag így is, úgy is önállóan növekszik bennük. Idővel pedig eljön a nap, amikor valóban Istenhez fog tartozni a lélek. Ilyenkor enged a Szeretetnek és maga is valódi szeretetté válik. Ez a szeretet pedig nem más, mint az isteni szeretet az emberben. Ilyenkor nem arra törekszik az ember, hogy saját érdekeit nézze, hanem arra, hogy elveszítse érzéseit, akaratát, így átkelőhelyet hagyva az isteni szeretet számára. Ebben a fázisban történik a fordulópont. Az ember az univerzumon átkelve el kell induljon Isten felé. Isten meg

---

<sup>20</sup> „Amikor egy inas megsebzí magát vagy fáradtságra panaszkodik, a munkások és parasztok igen bölcsen mondják: 'A mesterség hatolt be testébe'. Mi is, valahányszor szenvedés száll meg, joggal mondhatjuk magunknak: 'Az univerzum, a mindenség, a dolgok rendje, a világ szépsége, a teremtettség Isten iránt való engedelmissége hatolt a testünkbe'. S ezt tudva, mi akadály, hogy gyengéd hálával ne áldjuk a Szeretetet, ki ilyen ajándékot küldött nekünk?’ Weil, Simone: Szerencsétlenség és istenszeretet, 63.; Ld. még: „Kinek viszont a napi munka fáradtsága tagjait összetörte, a napé, melyen az anyag volt rajta úr, az univerzum valóságát szállaként hordja húsában. Számára a legnagyobb nehézség szemlélni és szeretni: ha eljut ehhez, a valóságot fogja majd szeretni.” Weil, Simone: Ahol elrejtik az Isten (II). Ford. Reisinger János. *Vigília* 43 (1978/7), (438–446.) 442.

<sup>21</sup> Weil, Simone: Szerencsétlenség és istenszeretet, 63–64.

<sup>22</sup> Uo. 64.

<sup>23</sup> Uo.

tudta tenni az utat felénk, de mi hogyan tudnánk megtenni visszafelé, azaz Istenhez az utat? Lehetetlennek tűnő feladat, de mégis van rá segítségünk. „Az isteni szeretet belénk helyezett magja fává terebélyesedett.”<sup>24</sup> Ez a mi segítségünk, mert tudhatjuk, hogy milyen fa nőtt fel bennünk. Ez a világ legszebb fája, semmilyen erdő nem terem ilyet. Talán nem mondtunk volna igent rá, ha tudtuk volna milyen fává nő a mag, amit Isten ültetett belénk. Ez a fa a kereszt.<sup>25</sup>

Így jutunk el a végső szerencsétlenséghez, amely a kereszttel szoros kapcsolatban áll. Ezért írja Simone Weil:

„A szerencsétlenség bekövetkeztekor már lelkünkben kell hordoznunk nemcsak az isteni magot, hanem a már megformált élet fáját is azért, hogy a végső bajban magára Krisztus keresztjére legyünk felszegezve.”<sup>26</sup>

Ez az isteni technika csodája. Egyedül a kegyetlen szerencsétlenség segít abban, hogy fordított irányba Istenhez jussunk a végtelen távolságokat legyőzve. Ha a kalapáccsal ráütünk a szeg fejére, akkor annak hatása, teljes ereje a szög végébe szalad, s ott egyetlen pontba tömörül. A végső szerencsétlenség ez a szög. Ez tartalmazza a társadalmi bukást, a fizikai fájdalmat és a lelki megpróbáltatást. A szeg feje pedig a szükségszerűség egésze, tér és idő végtelenje, amely a lélek középpontjába fúródik.<sup>27</sup> Ha a lélek ezután is szeret, akkor már nem a szerencsétlenséget tapasztalja, hanem rálel magának az Istennek a szeretetére.<sup>28</sup> Ez úgy történik, hogy a szeg titokzatos módon lyukat üt a teremtés egészén, a lelket elválasztó akadályon keresztül, s akkor így a lélek elérheti Istent.

---

<sup>24</sup> Uo. 65.

<sup>25</sup> Uo. 64–65.; Ld. még: „Isten áttöri magát az időnek és a térnek végtelen sűrűjén, hogy elérje és meghódítsa lelkünket. Ha az hagyja, hogy elragadtassék – akár egy villámcsapásnyi időtartamra, de tiszta és teljes beleegyezéssel, akkor Isten meghódítja őt. S mikor egészen az övé lesz, ahogyan csak egy tárgy lehet valakinek a tulajdona, akkor elhagyja, Teljesen magára hagyja. Akkor meg neki kell, tapogatózva, áttörnie magát az idő, tér végtelen sűrűjén, keresve azt, akit megszeretett. Így a lélek ellenkező irányban újra bejárja azt az utat, amelyben Isten hozzá eljutott. És ez a kereszt.” Weil, Simone: Jegyzetfüzet, 50–51.; „Ez nagy kiváltság. Istennek értünk kell megtennie a leghosszabb utat, ha meg akar látogatni minket. Amikor birtokába vette, meghódította, átváltoztatta szívünket, ránk vár a leghosszabb út, hogy elérjük őt. A szeretet arányos a távolsággal.” Weil, Simone: Rendszertelen elmélkedések az istenszeretetről. 562.; Vö. „A mitológia és a folklór nagy példázataiban, az Evangélium paraboláiban Isten indul el, hogy megkeresse az embert.” Weil, Simone: Ahol elrejlík az Isten (III). Ford. Reisinger János. *Vigilia* 43 (1978/8), (509–521) 514.

<sup>26</sup> Weil, Simone: Szerencsétlenség és istenszeretet II., 685.

<sup>27</sup> Weil, Simone: Szerencsétlenség és istenszeretet, 66.

<sup>28</sup> Weil, Simone: *Waiting for God*. Ford. Craufurd Emma. Harper Perennial, New York 1973, 89.

„Aki azonban szeretetével Isten felé fordulva marad, azt a lelkét átjáró szerencsétlenség odaszegzi magának az univerzumnak a közepére. Ez a világ valódi közepe, mely nincs középén, mert kívül van téren és időn, mivel maga az Isten. Egy más dimenzió szerint, mely nem tartozik se a térhez, se az időhöz, ez a szeg részt üt a teremtésen, az elsötétült ernyőn keresztül, mely a lelket Istentől elválasztja.

E csodálatos dimenzió segítségével a lélek anélkül, hogy megválna a helytől és a pillanattól, melyben teste vesztgel, átkelhet a tér és idő rengetegén, s eljuthat Isten közelébe.

Ott leli magát a teremtés és a Teremtő érintkezési pontján, ami nem más, mint találkozóhelye a kereszt két ágának.”<sup>29</sup>

Ezen a ponton teljesedik be a szerencsétlenség végső célja, ami maga a dekreáció. A lélek eléri Istent, Isten pedig folytathatja örökkévaló mozgását Önmaga felé. Az ember csupán a szerencsétlenség által eljutott oda, hogy elfogadta Isten létét. Így a szerencsétlenség valójában nem is Isten büntetése, hanem legbiztosabb jele annak, hogy ő akarja szeretetünket. Ez pedig a szerencsétlenség által meg is valósul, hisz a dekreáció teljes egészében megvalósul.<sup>30</sup>

Egy rövid mesén keresztül Simone Weil zseniálisan összefoglalja a fentieket:

„A cipészlegény készül feleségül venni a királykisasszonyt, ki elígérkezett neki, miután a fiú megmentette az életét. Találkát ad a legénynek, aki azonban szálláshelyén elmeséli szerencsés történetét, mire altatót kevernek italába. A fiú megérkezve a találkahelyre, mély álomba merül. Varázsfogatán nyomban utána megjön a lány is, sírva kérleli, de hiába, nem tudja fölkelteni szerelmesét. Egy kis pásztorfiúcskánál üzenetet hagy részére, hogy apja palotájába hét eszten-dőn át fog várni rá. A fiú felébredve egy bölcshez fordul segítségért. »Kelj át ezen az erdőn – feleli a bölcs. – Tűlső oldalán áll a király palotája. De minden bizonnyal hétszer hét év alatt se érsz oda. Mivel aki megpróbálta, vagy meghalt, vagy visszafordult.« A cipészlegény baltát fog, s nekiáll irtani az áthatolhatatlan erdőt, hogy utat vágjon benne magának. De bármilyen igyekezettel pusztítja, a bozót még sűrűbben nő ki előtte. Hol itt, hol ott próbálkozik; mindig ugyan-az a kudarc várja. Ekkor egy támadó vadállat elől fölkapaszkodik az egyik fa tetejére; innét látja csak igazán, milyen végtelen ez az erdő. Kétségbeesik. De eszébe jut a bölcs mondása: »Kelj át az erdőn«. Mi lenne, ha a fák csúcsán kel-ne át? Hét évbe telik, hogy a fák tetején lépkedve az erdő végére ér, s ott áll a kastély előtt. Épp ünnepelnek: a királykisasszony holnap készül férjhez menni.

<sup>29</sup> Weil, Simone: Szerencsétlenség és istenszeretet, 66–67.

<sup>30</sup> Vető Miklós: Simone Weil vallásos metafizikája, 96–115.

A cipészlegény elébe lép – rongyokban, felismerhetetlenül. Feleségül veszi a királykisasszonyt.”<sup>31</sup>

A mese értelmében nagyon megegyezik az Istenhez a szerencsétlenségen át vezető út gondolatával. Isten meglátogat minket, de a lélek alszik. Ha nem aludna, akkor meg is valósulna a kapcsolat. Azonban mivel alszunk, Isten távozni kényszerül, egyedül látogatásának nyomát hagyva bennünk, és jelezve, hogy vár ránk. Az ember át kell keljen a rosszon, hogy eljusson Istenhez. De a bűnt két kézzel irtva nem jár sikerrel. Ezért a bűnök felett kell átkelni. Keserves és lassú út ez. Ez a szerencsétlenség útja. De hogyan lehet a bűn felett haladni? Úgy, hogy a bűnt irtanunk is kell magunkban, főként azonban azon kell igyekeznünk, hogy bűneink végére érjünk és túladjunk rajtuk. Így hát túl minden bűnön, eljutunk a ránk várakozó tiszta jóra.<sup>32</sup> Ez a mese nyilván a szerencsétlenség fényében teljesebbé és érthetőbbé válik. Isten megteszi az első lépést és ránk vár, hogy mi arra válaszoljunk. A nehéz út pedig a szerencsétlenségen vezet keresztül.

De érdemes ezt megtenni, mert ezek után következnek Isten ajándékai. Az egyik ajándék az, hogy a világ kendőzetlenül feltárul a szerencsétlenség által. Isten megmutatja magát az embernek és felfedi előtte a világ szépségeit.<sup>33</sup> A következő ajándék Isten közelsége és Isten csendje. Végül pedig Isten ajándéka és egyben feladata, amit az emberre bíz: maga a felebarát szeretete.<sup>34</sup> Nyilván az ajándékok közé tartozik minden, ami a dekreációnak a következménye.

A szerencsétlenség Isten ajándéka a világnak. Fontos hangsúlyozni ennek univerzális jellegét, mert nincsen olyan ország, vagy kor, ahol ne lenne szerencsétlenség. A világon mindenütt jelen van. Ahol pedig szerencsétlenség van, ott a Krisztus keresztye jelenik meg. Sokszor rejtve van, de jelen van azok számára, akik az igazságot akarják választani. „A Kereszt nélküli szerencsétlenség pokol, s Isten nem teremtett poklot a földre.” Így tehát azok a keresztyének, akik nem ismerik fel a szerencsétlenségben az üdvös keresztet, nem részesülnek Krisztusban.<sup>35</sup> Akik pedig részesülnek, Isten eszközei lesznek.

---

<sup>31</sup> Weil, Simone: Az erdő és cipészlegény. Ford. Pilinszky János. Új Ember (1968. 02. 04.), 3.

<sup>32</sup> Uo. 3.

<sup>33</sup> Weil, Simone: Szerencsétlenség és istenszeretet, 52. Harper Perennial 53. Ld. még Weil, Simone: Szerencsétlenség és istenszeretet II., 679.

<sup>34</sup> Weil, Simone: Szerencsétlenség és istenszeretet II., 676. Harper Perennial 688. Ld. még Simone Weil: Ahol elrejlük az Isten (I.), 387 Harper Perennial 394.

<sup>35</sup> Weil, Simone: Szerencsétlenség és istenszeretet II., 685.